

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A DEBRECZENI SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

öt hasábos petitor 5 krajczár. Nagyból...

Előfizetési feltételek: helyben hazához...

A tüntetés.

Rég időben, mikor még nem vala oly általános elterjedve a szalmakalap készítés...

Ezen parányi, a legegyszerűbb életből merített példából tanulhatja mindenki az iparos- és kereskedelmi életben boldogulhatásnak törvényét...

Mindenki azt termelje, a mire földje legalkalmasabb, — azt készítse, a mihez legjobban ért, — s termelvényeit és készítményeinek feleslegével szerezze meg azt...

A felhozott példában nyert a kalácskészítő és nyert a nyiri közönséges földműves, mivel mindenik elesőbban jutott ahhoz, mire szüksége volt...

Midőn azonban a nánási nő ezen tapasztalásra jutott, hogy sokkal többet képes keresni kevesebb idő- és erővesztéssel...

Midőn később az is észrevette, hogy ugyanazon vásznat, melyet a vett kenderből maga font és szőtt, ismét kevesebb munka árán veheti meg...

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

HÁROM HÓ MULYA.

— Eredeti beszély. — Irta: L. GY. A lovag igyekezett kellemesen mosolyogni...

sabb kézi mesterség, — a szalmakalap készítésére fordította. Ha az ezen fölémlített haszontalanságokért...

De még tovább is jutottak amaz élelmes szalmakalap készítő. Látták t. i. hogy a vásárra ögyvelgés ideje, fáradságba és pénzbe kerül: felhagytak ezen országolással is...

De megfordítva áll ám a dolog a közönséges nyilván ama jóval nagyobb számára nézve, kik a fonás-szövés helyett semmi hasznosabb munkával, annyival inkább ha semmiféle dologgal nem pótolják...

Ezekre nézve nincs más orvosság, mint vagy megtanulni valamely hasznos házi foglalkozást, — p. o. hálókötést, korsárfonást, vagy szalmakalupa készítését, vagy valami egyszerű famunka készítését...

Tessék csak proféta uraiméknak és hűséges hallgatóknak figyelmeztetést méltatni azon sok csekély értékű gyermekjártékot, azt a sok fabátot, talicskát, szalmalmot, s különböző fafiguráscskákat...

Ne azon malszlaggal bődítsék tehát önök népünk lelkét, hogy a külön vánterület mellett ezen gyermekjártékok vagy nem kellenek többé, vagy magoktól minden kis gyermekkel együtt megszüntetnek és megönnék...

— En ismerem méltóságodat alaposan, s ugy hiszem ezzel mindent megmondtam. — De hajjon gróf ur tovább beszéljen. En fiatal koromban nagyon szegény ember voltam...

— E nevetés engem nem vezet félre folytatja a lovag. En bizonyosan tudom, hogy főbe lövi. En ismerem méltóságodat. Tul nem éri a bukás szegényét...

— majdnem százezerre menő összeget bentmarasztunk, és ugyanannyi árut saját készített kocsarainkban kivigyük az országból? Nem okosabb lenne, a külön vánterület mindent meggyógyító ducamarus receptje helyett...

— És mert nem is minden szőlőfaj alkalmas csemegének, nem jobb volna-e lelkőbe véni az illetőknek, — hogy minden új ültetésnél — csak kivételképen — külföldön megszerelt kedves és a mellett termő fajt ültessenek...

— Avagy a Debreczenben is már honos passatutti korai csemegeszőlővel, vagy a késői érmelléki bakarral megbirkóztatik-e bármi faj az inycenzek asztalán? Avagy az Érmellék völgyein a kizsántand debreczeni legelő homokos aljain, nem lehet-e 2—3 év alatt milliónyi kocsarak megfönására szükséges fűvesztet termelni...

— Ki ne tudná, hogy Körös és Kecskemét homok talaja, évente 100,000 forintokra menő gyümölcsöt, főleg meggyet és kajszint ad Bács, Buda- és Prágának? Kell-e külön vánterület, hogy e nemű iparunkat, melyben nem versenyezhet velünk egyetlen szomszédos tartomány sem...

— A bankügyi tárgyalások azon stádiumban állanak, hogy már a héten megkezdődhetnek a részletek fölötti értekezletek. A bankkal való ezen tárgyalásokban azon kérdés is el fog dönteni, hogy az új szervezet a jelen vagy a jövő év végén lépjen-e életbe...

— A részvénytársulatok. A budapesti kereskedelmi törvényeszk elhatározta, hogy mielőtt a részvény-társulat közgyűléseinek határozatait, az alapítóke reductióját illetőleg helyben hagyják, előbb tárgyalást tüz ki az illető társulat hitelezői részére.

— A képviselőház kérvényi bizottsága szombati ülésében tárgyalta a debreczeni négyülési hírhedt kérvényét. Arra vonatkozólag határozatot, hogy az betekintés végett a ház iradjának letétetik.

HAJDUMEGYE — A KÉPVISELŐ-HÁZBAN. — Mig Verhovay Gyula, a politikai fanatizmus vándor bóbocza, örületes dühvel ütögeti zéhez juttatott a kérdéses váltókat, s ezzel az ügy be lesz fejezve, és nem tudja meg senki sem, hogy Kenderessy Adorján gróf, mily óriási válság előtt állott még néhány óra előtt...

nyelvét Tisza Kálmánra s Debreczen város többi képviselőire, mert ezek nem érik hivata magukat, hogy mandátumaikat a képviselői rendszer s minden józan ész rovására egy félrevezetett értelmetlen tömeg illetékellen kezeibe dobják — addig politikai elvárásai ugyancsak fura hecezet sceniroznak a képviselőházban...

No de hát hiába. Port a szemébe a népek! Ez elv jesusita fogásán elősködő ellenzékünk országos köborlovagjai nem tartják valami lelkiismereti dolgoknak, hogy olyképen tegyenek, amiképen ígérgetnek, sok nagyon képmérsen lovagolnak azon az ismeretes mondaton: „a profétának ne cselekedeteit vizsgáljátok, hanem csupán szavaira figyeljétek!” Ok pedig mind proféták, kik a közölköz Dunai Quisotte-jaként folytatják számíalom harczukat a politikai érettségnek gondolt értetlenség s szent igazságának deklarált tökéletlenség rongyos lofogója alatt.

Valóban nem hittük, hogy a szébal adóleendő s népetpusztító matadorok még a részletes tárgyalásnál is oly hévvel támadják meg Debreczen s Debreczen város szent érdekeit, nem hittük, hogy ily nyílt ellenmondással fogják megczafálni az optimistáknak azon netaláni balvéleményét, mit táplálhatnának az ö prófétaáguk fölül, hogy t. i. az ő szavaiknak is van kis hitele, az ő ígéretekben is lehet bizni talán! De nem lehet. Alig várták a jó szébal atyafiak, hogy megkezdődjék a képviselőház mult szombati ülésén a Hajdumegyéről szóló t.javaslat tárgyalása, rögtön kirúgták rozsdás fringijukat s ugy hadonáztak, hogy — iszonytató! Ha az ember nem tudná, képes volna megjéjteni!

Az első szónok — Csánády Sándor volt. Természetesen nem mulasztotta el H.-Böszörmény mellett tartott filippikáját egy kis „átkos kaurnmány” s Tisza Kálmán ellen intézett káromkodással felelőszent, miről igen hetykesen írja az „Ellenőr” a következőket: „Csánády Sándor ur annyira elvni ember, hogy mindegyre megelégedik azon hódoló iratról, melyet áltiró is Ausztria császárhoz, midőn ő felsége még nem volt Magyarország megkoronázott és alkotmányos királya. Pedig azt a documentumot az „Ellenőr” már közölte egyszer; hanem hát Csánády Sándor nem akar rá emlékezni, mert neki Tisza Kálmán „elveládsza” ellen időnként kifordított magát éleztél. Ezen önfeleldó hivatásd teljesítése ma is szokott sületlenségével s örömmel látta a képviselőház egész értelmisége, hogy Tisza Kálmán kormányelnök ur megtalálta azon feleletet, melyet tőle Csánády Sándor otrombaságja érdemelne ki — a megvett hallgatást. A mi választ ezenkívül is dicéltél, ha néha neki azt megkapja másoktól, hol prózában, hol versben, s minthogy ez alkalommal egy költő barátunk méltatta őt egy kis tollrajzra, mi a prózát abba hagyjuk, a következő soroknak engedve át a tért:

Leg. — már nincs benned: elpuftadt hólyag, ures gomb! Zörgsz még is, ha gyereks maeskaforokra közt: Igy zörg, dörg, zuhog és puffog nagyhangon Csánády! Bősz dühe kandurark, ő maga — hólyag — ures!”

Nem hiába üres hólyag, mert puffog. Puffogott most is — szörnyen. Beszéd ticsköt-bogarat, hogy szinte elborzadt az égnek minden okos lélekkel bíró teremtménye. Ugyan akarja a Hajdumegyét, hanem Böszörmény székhely-lyel. Mert hát Nr. 1. Debreczen önálló törvényhatósággal felruházott város. (Hát Budapest, Szeged, Kassa, Kolozsvár stb. — nem az, édes Csánády Sándor uram?) Nr. 2. ha Debreczen város lesz a Hajdumegyé székhelye, csak vendégek lesznek Debreczenben a Hajdumegyé polgárai (hát Böszörményben házigazdák lesznek, böls férfiú?) Nr. 3. ha a megyeszékhelye Debreczenbe tétetik át, óriási köztébsége kerül az építkezés a Hajdumegyé polgárainak (mintha nem tudná a kis hamis, hogy Debreczen város saját házá, a „Fehérlő” vendéglő ajánlotta fel megvehetnek?). Nr. 4. ha Debreczen lesz a székhely, közzgazdasági tekintetben tönkre megy a hajduság (Böszörmény talán a világereskedelmek központja, édes tréfiás Csánády uram?)

Hanem abban már igazra van, hogy a székhely kijelölésénél tekintettel kell lenni arra, hogy a megyében lakó polgároknak többsége a székhelyhez közel legyen: s e tekintetben szerinte H.-Böszörmény előnyben van Debreczen

Aztán komornokát csöngette be. — Izenjen át nam lakosztályába. Mondassa meg, hogy magamból kéremten. Egy negyed óra múlva Lőrincz belépett. — Későn fekédtém le, mondá üdvözlés után, s azért nem jöhettem azonnal. — Estélyen voltál? — B. grófnőnél. Vártunk téged is. — Rösszül éreztem magam. — Még most is látszik rajtad. Arczod sáppadt, szemeid bevannak esve. — Jól mulattál? — Nem mondhatnám. A tánczerem érdetelen volt, mert sokan hiányzottak, kiket ott találni véltem. A kártyaasztal mellett kellett kártpótlást keresnem, de a játék vesztéssel végződött. Muki is ott volt. — Akkor már értem. Sokat vesztettél? — Nem épen. De t az volt a baj, hogy Muki visszakölcsonozta a pénzemét és háromszor egymásután ismét elnyerte. Most négyezeröttszáz forintjával vagyok adós. — Gondolkoztál róla, hogy kiínezed? — Majd beszélék Rüdigerrel. (Folyt. köv.)

Vertical text on the left margin containing various notices and advertisements.

Vertical text at the bottom left corner.

